

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 217/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária TIMAR & partners, s.r.o., P. Pázmaňa 2367/17A, Šaľa, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/85/2012 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/85/2012. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 21 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ má postavenie obžalovaného v napadnutom trestnom konaní, ktoré začalo podaním obžaloby Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky 5. novembra 2012. Sťažovateľ je obžalovaný z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b), ods. 5 písm. a), § 138 písm. i) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a ods. 3 písm. a) a c), § 138 písm. i) Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5T/85/2012 zo 16. novembra 2015 bol sťažovateľ sčasti uznaný vinným a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a sčasti bol spod obžaloby oslobodený.
3. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/101/2017 z 23. novembra 2017 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na nové prejednanie v celom rozsahu. Spis bol okresnému súdu doručený 14. decembra 2017.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že okresný súd, resp. jeho nástupca mestský súd v napadnutom konaní spôsobili neprimerané prieťahy. Sťažovateľ poukazuje na to, že v jeho trestnej veci neboli od vrátenia veci vykonávané žiadne procesné úkony. Iba doručenie kasačného uznesenia právnomu zástupcovi trvalo okresnému súdu do 14. januára 2020, čo sťažovateľ dvomi sťažnosťami (11. septembra 2019 a 2. decembra 2019) na prieťahy adresovanými predsedovi okresného súdu urgoval. Od zrušenia rozsudku a vrátenia veci ubehlo 8 rokov bez jediného hlavného pojednávania. Celková dĺžka súdneho konania predstavuje 12 rokov. Uvedené považuje sťažovateľ za porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote.

5. Z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že na opakované sťažnosti sťažovateľa na prieťahy v konaní reagoval predseda okresného súdu listami z 15. januára 2020, 30. októbra 2024 a 18. júla 2025, v ktorých upozornil právneho zástupcu sťažovateľa, že v trestnom konaní je na riešenie nečinnosti upravený osobitný procesný inštitút (sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku), čo vylučuje oprávnenie predsedu súdu rozhodovať o sťažnosti proti nečinnosti s poukazom na § 63 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Napriek uvedenému vo vybavení sťažností informoval sťažovateľa o stave konania a jednotlivých vykonaných úkonoch.

6. Dňa 8. januára 2026 sťažovateľ v predmetnej trestnej veci podal sťažnosť na prieťahy podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku priamo nadriadenému krajskému súdu vedenú pod sp. zn. 1Spr/8/2026, pričom do podania ústavnej sťažnosti nebolo o tejto sťažnosti rozhodnuté. Listom z 26. januára 2026 krajský súd odstúpil túto sťažnosť predsedovi mestského súdu na ďalší procesný postup podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku (predloženie stanoviska súdu a predsedu súdu, ako aj trestného spisu). Stanovisko zákonného sudcu z 29. januára 2026 k tejto sťažnosti bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 3. februára 2026. Sťažovateľ nevyčkal na vybavenie svojej sťažnosti v rámci sústavy všeobecných súdov a 24. februára 2026 podal túto ústavnú sťažnosť.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd pripomína, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických

osôb a právnických osôb za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, teda spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013, IV. ÚS 68/2020 a i.).

10. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je totiž založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Právomoc ústavného súdu je teda vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Jedinú výnimku z tohto pravidla predstavuje § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky nápravy, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré však sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval.

11. Ústavná sťažnosť teda má byť podaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci, najmä všeobecných súdov. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023).

12. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanovuje, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach

rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023).

13. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prietahom v príprave prejednaní vecí súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prietahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákolvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadenom súde, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom, svojím stanoviskom a stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

14. V danom prípade sťažovateľ akceptoval subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd tým, že vo svojej právnej veci podal sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ešte pred tým, ako doručil ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. V okolnostiach daného prípadu sťažovateľ podaním sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ako aj podaním ústavnej sťažnosti vedome vytvoril stav „dvojkoľajnosti konania“, keď by o tej istej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (nadriadený súd ako sťažnostný súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci nadriadeného súdu v danej veci predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie ústavnej sťažnosti ešte pred rozhodnutím nadriadeného súdu o sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorá bola sťažovateľom využitá, za predčasné. Ústavný súd môže prijať ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

15. Sťažovateľ je povinný pred podaním ústavnej sťažnosti vyčerpať všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných právnych predpisov. Iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo slobody a nebol pri ich uplatnení úspešný, môže podať ústavnú sťažnosť. Sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí. Pritom podľa judikatúry ústavného súdu vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená jeho samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom verejnej moci.

16. Je nepochybné, že sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu označených práv v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže proti napadnutému

postupu okresného súdu síce podal sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, avšak o tejto sťažnosti nebolo dosiaľ nadriadeným súdom rozhodnuté.

17. V zmysle už uvedeného možno uzavrieť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany jeho základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ aj využil (t. j. podal sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku). Inak povedané, v tejto chvíli sa ústavná sťažnosť javí byť predčasne podaná, keďže na základe sťažovateľom podanej sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku je nadriadený súd oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa. Prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány.

18. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* odmietol ústavnú sťažnosť ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že toto uznesenie nebráni sťažovateľovi, aby sa opätovne obrátil na ústavný súd, namietajúc porušenie svojich práv, ak dospeje k záveru, že postup všeobecných súdov nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu jeho právnej neistoty.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2026

Peter Molnár
predseda senátu